

Ny folkemusikk i butikken

Kultur ● I dag presenterer vi tre nye folkemusikk-utgivelser på CD. En av dem en gjenutgivelse av *Draumkvedet* gjort i 1966 med Aslak Høgtveit, og er en hyllest til den kjente kulturformidleren som nå fyller 90 år.

Audun Kjus

Imponerende gjengivelse

Aslak Høgtveit
Draumkvedet
Lily 123

Aslak Høgtveit fra Vinje i Telemark har hele sitt langt liv vært en ivrig kulturformidler, og har hatt et langt liv med mye dansing, kveding og eventyrfortelling. I år fyller han 90 år. Derfor har familien hans villet hylle ham med å få gjenuttitt innspillingen av *Draumkvedet*, som han gjorde da han var han var 54 år.

Dette er nok mest interessant for folk som alt har et forhold til *Draumkvedet*, men for dem er

det til gjengjeld en godbit. Det er en gjenutgivelse av en LP plate fra 1966. Opptaket ble gjort for NRK. Aslak Høgtveit synger uakkompagnert, og det er Moltke Moes restitusjon av kvedet vi får høre. Alle 52 vers er sunget rett inn på én tagning. Høgtveit varierer uttrykket ved å bruke fire forskjellige stevtoner. Hele fremføringen tar en drøy halvtime, og er en imponerende og betagende prestasjon. Høgtveit synger på en alderdommelig måte, som bidrar til å trekke tanker og fantasi mot middelalderen.

Fordi sangen ikke blir fulgt av

klanger og arrangementer, er det nødvendigvis tekstfremføringen som står i sentrum. Lytteren får mye rom til å skape sine egne bilder. Platen gir derfor en god inngang til å fordype seg i innholdet i kvedet.

For de som alt har Buen Garnås sin innspilling, kan vi nevne at hun sang M. B. Landstads tekst. Teksten som Høgtveit fremfører er derfor litt annerledes.

Litt om Draumkvedet

På 1800-tallet var det om å gjøre for nasjonene å kunne vise til en avansert nasjonal litteratur. Det var nødvendig for å vise de andre nasjonene at man ikke sto tilbake for dem når det gjaldt kultur og sivilisasjon. Folkediktingen, som folkeviser og folkeeventyr, var viktig fordi man tenkte seg at den gjenspeilet folkets nasjonale karakter. Poesien hadde generelt en høyere status enn prosaen, for den

gikk for å være mer edel og formfullendt. Lykkelig var den nasjon som kunne smykke seg med et nasjonalt epos i bunden form.

Så fant norske folkeminnesamlere *Draumkvedet*, som handler om den visjonære Olav Åstesons vandringer gjennom dødsriket, der han ser hvordan det går med de dodes sjeler mens de venter på den endelige dommen. *Draumkvedet* bæ-

rer mange alderdommelige trekk, og det tar for seg et alvorlig tema på en kunstnerisk god og original måte. Men det var en hake: Man fant kvedet hos forskjellige sangere, men ingen av utgavene virket fullstendige, og de fleste var nokså usammenhengende. Derfor ble det fristende for forskerne å sette sammen de forskjellige variantene til en mest mulig komplett utgave av sangen. M.

B. Landstad var den første iilden. Han bygget en utgave på 43 strofer hovedsakelig på nedskrifter etter sangeren Maren Ramskeid fra Kvitseid i Telemark. Siden laget Moltke Moe det som er blitt stående som det *ultimate draumkvedet*, på 52 strofer. Han forholdt seg mer eklektisk til de forskjellige oppskriftene, og han satte dem sammen ut fra en tanke om at handlingen i kvedet tilsvarte

handlingene i en irsk visjonsfortelling som blir kalt Tundals visjon.

I Norge ble folkeeventyrene, ved Asbjørnsen og Moe, en viktigere nasjonallitteratur enn folkevisene. *Draumkvedet* dukker opp iblant, men det middelalderkatolske og vanskelige tilgjengelige innholdet gjør at det vil fortsette å være mest for de få.